

tema del mes

"QUÈ PODEM FER DAVANT L'ATUR?"

El passat mes de març, el CENTRE va organitzar una xerrada sobre l'atur juvenil, concretament sobre com es pot ajudar a aquells joves que pretenen sortir de l'atur mitjançant fórmules de treball cooperatiu i associat.

La xerrada la va fer Marta Ferrés, del Centre pel Desenvolupament de l'Economia Social (CDES). Hem pensat que el tema és prou d'interès com per demanar-li que el resumís en unes quantes ratlles.

ENTITATS ASSOCIATIVES I OCUPACIÓ JUVENIL

El tema de l'ocupació juvenil és un repte de futur pel conjunt de la societat catalana, cap estament hauria de renunciar a fer aportacions que obrin perspectives.

El punt de partida és molt greu, les dades constaten que un de cada dos aturats de Catalunya té menys de 25 anys, i un de cada jove menor de 25 anys que podria i voldria treballar no pot fer-ho.

Durant els darrers anys les institucions han començat a abordar aquest tema amb diferents iniciatives, des de l'estudi de les característiques de l'atur, fins a mesures assistencials, i altres que es proposen dinamitzar la vida econòmica i facilitar la creació d'ocupació.

De forma paral·lela, o de vegades motivades per aquestes mateixes institucions, s'han estat produint els darrers anys algunes experiències que sorgeixen de la pròpia iniciativa dels joves o d'entitats no lucratives i que han posat en marxa activitats ocupacionals noves.

Aquestes iniciatives apleguen joves de 16 a 25 anys que cerquen camins alternatius per crear ocupació, serveixen com a plataforma de llançament de projectes associats, i promouen la motivació i participació en la resta dels joves.

LES ASSOCIACIONS DE JOVES CONTRA L'ATUR

L'A.J.C.A. de Montcada i Reixac la promou un grup de joves que, durant l'any 1.982, fa un estudi sobre la situació de l'atur a la localitat

JUNTA DIRECTIVA

- . J. Botey
- . A. Trilla
- . C. Arranz
- . J. Camós
- . X. Rosselló
- . G. Cansado
- . F. Serena
- . M. Calderón
- . F. Navarro
- . M. López

CONSELL DE PUBLICACIONS

- . J. Botey
- . J. Casas
- . J. Font
- . M. González
- . C. Martí
- . Ll. Recolons
- . F. Rodon
- . J. Vila

BUTLLETÍ

- . X. Arjalaguer

El nostre local roman obert cada dia, de dilluns a divendres, i de 9 a 13 de matí.

que decideix impulsar l'associació, obrint el local, i iniciant llurs activitats el maig de 1.983, amb el suport de pla d'ocupació juvenil del seu ajuntament. El mateix any, un grup de joves de Molins de Rei, també amb el suport de l'àrea de joventut de l'Ajuntament, que l'acull al pla d'ocupació juvenil, legalitza l'A.J.C.A. l'octubre de 1.983.

També el 1.983, un mes més tard (novembre), es legalitza l'A.J.C.A. del barri del Carmel de Barcelona, i també és aïllada al pla d'ocupació juvenil de l'Ajuntament. El setembre de 1.984 es legalitza l'A.J.C.A. a Manresa i després estan en procés d'iniciar llurs activitats les de Vilafranca, Barberà del Vallès, Montmeló, Olot i altres localitats.

Les A.J.C.A. sorgeixen a partir de la voluntat d'un grup de joves de "col·lectivitzar el problema de l'atur juvenil". Tal com reflexa el seu fulletó de presentació, a l'Associació funcionen les àrees de:

Informació: S'ha organitzat un servei propi, des del que a través de fulls que es trameten als socis, s'anuncien oposicions, activitats, ofertes de treball, cursets,... El servei informatiu té també un telèfon permanent, consulta personal i facilita materials a programes de ràdio local.

Formació: S'organitzen cursets ocupacionals relacionats amb iniciatives que sorgeixen dels socis. Així, si sembla que hi ha un grup que podrà col·locar-se en un taller de confecció, es sol·licita un curs de tall i confecció.

Si no es pot organitzar directament el curs es facilita als socis l'accés a cursos d'altres institucions.

Ocupació: Es treballa a partir de la busca de treball que intenta facilitar el lligam entre l'oferta de treball (sobretot a nivell local) i la demanda d'ocupació. El coneixement personalitzat de cada jove i també d'alguns dels agents locals que ofereixen les feines, és la base del bon funcionament de la borsa de treball.

CAL TENIR INICIATIVA

L'experiència dins de l'Associació està fent canviar molt l'actitud dels joves en la recerca d'ocupació. Cada vegada es va veient més la necessitat de la qualificació professional, també que cal tenir iniciativa pròpia, i això ha possibilitat algunes experiències d'autoocupació.

La cooperativa NYAM- NYAM de joves cuiners es va formar en contacte amb l'A.J.C.A. de Montcada. A Molins hi ha tres projectes en marxa de cooperatives i a Manresa la cooperativa de reciclatge "arc en cel".

Les Associacions estan funcionant sobre la base d'un gran voluntarisme, sense cap recolzament econòmic continuat, i per tant obtenint recursos puntuals que els forcen a mantenir l'estructura amb dedicació no remunerada de molts dels socis, i amb la col.laboració de socis benefactors.

NO ÉS LA SOLUCIÓ TOTAL PERÒ...

Es evident que aquest camí alternatiu i creador no pot presentar-se com a solució total del problema de l'atur, però inicia vies d'experimentació i actua com a motor de la presa de consciència del conjunt de les forces socials davant d'aquest fenomen.

També s'estan definint diferents maneres d'abordar aquest problema de l'atur juvenil des dels moviments de joves que-agrupats per altres objectius culturals, socials o polítics- veuen també la necessitat d'actuar davant d'aquesta greu problemàtica.

Així moviments com JOBAC, amb implantació entre els joves de barri, han iniciat

serveis d'informació ocupacional.

El SIPAJ, servei d'informació juvenil, ha ampliat les seves activitats en els aspectes que poden facilitar ocupació: tenen informació sobre treballs a l'estranger per l'estiu, camps de treball i també oferta de formació ocupacional.

Moviments centrats en el lleure i l'esplai aborden el tema ocupacional a través de la promoció professional dins del seu àmbit, consolidant els monitors com una professió de futur i cercant el reconeixement d'aquesta tasca.

Totes aquestes aportacions van creant un clima i una actitud positiva de generar ocupació, i encara que no es proposin uns resultats immediats, poden anar variant la consciència dels joves aturats, ajudant-los al mateix temps a passar a una actitud de crear-se el seu propi treball, de buscar solucions pel seu propi futur.

MARTA FERRES

calaix de sastre

PER SANT JORDI DOS NOUS LLIBRES SOBRE L'HOSPITALET

Aquest mes d'abril surtiran al mercat dos nous llibres sobre l'Hospitalet, ambdós escrits per socis del nostre CENTRE. El primer d'ells, editat pel mateix Centre amb suport econòmic de la Diputació, parla de les vivències de molts dels nostres veïns obligats a emigrar a Catalunya des de les seves terres nadiues d'Extremadura o Andalusia. Dúu per títol "54 relats sobre l'emigració" i l'ha escrit en Jaume Botey.

El segon llibre és obra d'en Joan Camós i l'edita directament la Diputació. Parla d'una època de la història de l'Hospitalet molt poc coneguda, concretament del període 1931-1936. Als dos autors els hi hem demanat que fessin pel nostre Butlletí un petit resum del que es pot trobar en les seves obres.

Aquest llibre és el resultat de la investigació iniciada amb un grup d'amics de Bellvitge, a l'aula de cultura, ara fa cinc anys, i que tingué una primera expressió a l'exposició que, amb el mateix títol, recorregué tots el barris de l'Hospitalet els anys 1.983 i 1.984. Aquest estudi, pretén ser una eina útil per als historiadors i molt especialment per als ciutadans de l'Hospitalet.

El present està condicionat pel passat i la realitat actual de l'Hospitalet s'ha configurat a través d'un complex procés històric. Identitat col·lectiva i consciència ciutadana només existeixen en la mesura que es reconeixen les arrels comunes, la interacció de factors demogràfics, econòmics, polítics i culturals que han intervingut per configurar aquesta ciutat. Per això, el títol "història de tots nosaltres" vol expressar la necessitat de reconèixer el passat.

Dos factors han condicionat de forma definitiva la nostra realitat, la revolució industrial i la guerra civil. La revolució industrial, significà una escissió profunda amb el passat, un trencament definitiu, de forma que aquell poble agrícola de l'Hospitalet de Llobregat quasi res té a veure amb nosaltres. S'originaren noves relacions de producció, polítiques

i culturals, capgirant les estructures de la vella societat fins el punt que hom ha dit que aquell passat no sols és passat, sinó que és mort. D'altra banda la guerra civil trencà una dinàmica cultural, política i econòmica que només amb la desaparició del franquisme hem començat a recuperar. L'Hospitalet 1.930-1.936 és un primer intent interpretatiu de l'anterior període democràtic, la II República, a les portes de la guerra civil i amb una dinàmica demogràfica i econòmica condicionada per la industrialització.

Podem afirmar que molts aspectes que caracteritzen l'Hospitalet actual es van estructurar al llarg del primer terç del segle, de manera que, en arribar a la dècada dels anys trenta, l'Hospitalet se'ns manifesta com una població bàsicament obrera on la manca de burgesia local ha condicionat el seu desenvolupament urbà. Ciutat on l'emigració ha estat element definitori, amb totes les conseqüències culturals que això implica. Una estructura urbana atomitzada, sense un nucli central i amb una estructura viària determinant per al futur urbanístic. I una proximitat a Barcelona que, actuant com pop absorbent, segregà part del terme municipal i determinà les funcions econòmiques de l'Hospitalet.

JOAN CAMÓS

Aquest llibre d'en Joan Camós recull i amplia el contingut d'una exposició que, sobre el mateix tema, ara fa tres anys, va fer-se a diverses aules de cultura de la nostra ciutat. Ens ha semblat d'interès reproduir-ne una crònica periodística d'aleshores.

L'Hospitalet 1931-1936, una història desconeguda

Sota el títol de *La història de tots nosaltres. L'Hospitalet 1931-1936*, s'obrirà a partir del dilluns dia 6, al Casal Progrés, carrer de Ferran i Clua, número 6, organitzada pel Grup d'Història de la Ciutat, de l'Hospitalet, una exposició gràfica sobre la ciutat durant la II República. Per a Joan Camós, membre del Grup, "la dècada de 1930 és el període més fecund i ric del nostre bagatge cultural, i són moltes les entitats que aleshores teníem".

En l'esmentada exposició resseguim els trets fonamentals de l'època: la demografia, la sociologia dels diferents barris, les entitats, la repercussió que els fets cabdals de la història política del país van tenir en la ciutat...

Fins a les acaballes del segle XIX, l'Hospitalet era una societat fonamentalment agrària. Els pagesos vivien al barri del Centre, i la resta del terme municipal estava ocupat per masies que emplenaven "la Marina", terra de regadiu conreada amb horta, carxofes i enciams, i "la Muntanya" o "el Samuntà", per sobre de l'actual traçat de la via de Renfe de Vilafranca, plena de vinyes i fruiters. La ciutat era la "pàtria del càvec i l'arada".

Les entitats més importants del barri eren tres: el Centre Autonomista Republicà, en l'actual seu del Casino, fundat l'any 1874, vinculat als interessos de la Lliga Regionalista i que fins fa no gaires anys ha representat el nucli de poder dels propietaris agrícoles; el Centre Catòlic, fundat el 1904 i que des de 1926 ocupa el mateix emplaçament que ara, a la Rambla de Just Oliveras (durant la II República fou l'estatge de la Federa-

ció de Joves Cristians de Catalunya, i mentre durà la guerra civil va ser ocupat per les Joventuts Llibertàries); i —la tercera gran entitat del Centre— l'Ateneu de Cultura Popular, catalanista i republicà, en el qual es feien classes, es practicava esport i fins i tot hi havia una piscina. Les seves activitats foren represes l'any 1978.

El segon nucli de la ciutat és el barri de Santa Eulàlia, on s'ubicà la primera indústria tèxtil de l'Hospitalet, la Industrial Tèxtil Algodonera (1856), i als voltants del qual se n'instal·laren d'altres posteriorment: Tecla Sala, Caralt i Pérez, Godó i Trias. I també de metal·lúrgiques, com la Foneria Escorça.

Aquest nucli, poblat fonamentalment per treballadors industrials, va créixer per sota de l'actual carretera de Santa Eulàlia cap al mar. Per això aquest carrer s'anomenà "la mitja galta". La part més propera al que ara és la Gran Via s'ompli d'escombrials que vivien de la tria de la brossa, quan amb motiu de les obres de l'Exposició de 1929 foren expulsats dels voltants de la plaça d'Espanya de Barcelona.

L'entitat que centrava l'activitat cultural i esportiva del barri va ser la Societat Cooperativa El Respeto Mutuo, que encara sobrevisqué al carrer de Buenos Aires.

La dècada dels anys vint és la de l'allau d'immigrants, gairebé tots procedents de Múrcia i Almeria, que pobla els barris de Collblanc i la Torrassa en unes condicions d'habitatge (els típics i poc confortables passadissos) i sanitàries (tracoma dels ulls, tifus, tuberculo-si) més que deficientes. S'industrialitza bàsicament amb forns de vi-

dre, i l'activitat social es concentra als voltants de la plaça Espanyola, aleshores *plaza de los Mártires de Jaca*, ja sigui als bars, ja sigui en entitats adés polítiques —com les seus del Partit Republicà Radical o el Centre d'Esquerra Republicana de Collblanc — la Torrassa —, adés culturals —com la Societat Coral Instructiva El Universo, la qual fins i tot mantenia en el seu si una societat obrera de socors mutus—.

Els fets polítics de l'època es van viure intensament a l'Hospitalet. El 14 d'abril del 1931, a les tres de la tarda, un Comitè Revolucionari es va fer càrrec de la ciutat. A la nit, un oficial de la Remunta manifestà l'adhesió de l'exèrcit a la nova República, la bandera de la qual es va endur cap a la caserna.

De signe diferent va ser la proclamació del comunisme llibertari pel desembre de 1933. La nit del dia 8, la ciutat va quedar a les fosques de resultes de la inutilització d'unes bombes a la central elèctrica de la Torrassa; altres bombes esclataren a la Foneria Escorça i a l'estació del metro de Santa Eulàlia, i s'assaltà la seu del lerrouxista Partit Republicà Radical, al carrer

Mas, i la Cambra de la Propietat del carrer del Progrés. Tot acabà el dia 14, en què es produí l'ocupació militar de l'Hospitalet. Més d'un centenar de detinguts va ser-ne el resultat.

També va tenir ressò el 6 d'octubre de 1934. La bandera catalana estelada va ser hissada al balcó de l'Ajuntament. Dos camions van sortir cap a Barcelona amb voluntaris per defensar amb les armes la República Catalana, i, havent estat interceptat un dels vehicles per la Guàrdia Civil, en van morir tres dels ocupants. A partir de l'endemà, fracassat l'intent, i fins al març de 1935, el Saló de Plens de l'Ajuntament es convertí en presó preventiva.

Ara aquella ciutat ja no existeix. La Marina ha estat ocupada, en bona part, pels blocs immensos del barri de Bellvitge i del Polígon Gornal. El Samuntà és conegut com els superpoblats districtes de la Florida, Pubilla Casas o Can Serra. Ja tan sols una seixantena de persones conreen la residual zona agrícola de la ciutat.

I, a més de tot això, els veïns de l'Hospitalet desconeixen la història de la ciutat.

EL PAÍS. 5.6.83

54 RELATS D'IMMIGRACIO

Els estudis sobre immigració han estat tractats gairebé sempre des de la vessant sociològica i estadística: demografia, mobilitat laboral, sociolingüística. Poques vegades han estat tractats des de la vessant estrictament cultural. Són, a més, estudis fets "des de fora" del grup sobrevingut. L'encert i l'èxit de les obres de Paco Candel és precisament haver superat aquests dos esculls.

Els "54 Relats" és un conjunt d'autobiografies d'immigrants, en les que els protagonistes expliquen el seu itinerari personal: des de la seva vida en el seu lloc d'origen, fins que han arribat a formar part d'una nova societat urbana, industrial i catalana. Expliquen les fases del procés: decisió d'emigrar i com es dugué a terme, primers contactes amb la nova societat, la recerca del treball, la compra del pis i, finalment, la integració en un barri (Can Serra), que en el moment de les entrevistes (1.978), tenia un moviment associatiu molt fort i caracteritzat tan per l'aspecte reivindicatiu com per la dimensió cultural.

UN NOU PERSONATGE

De la lectura d'aquests testimonis, apareixen entre d'altres coses:

- 1.- Que a mida que ens endinsem en el tracte amb les persones i en la singularitat infinita de cadascú, és impossible reduir la vida a la rigidesa de les dades estadístiques.
- 2.- Que al llarg de la lectura va lentament emergint un nou personatge: el Poble en tan que tal, com a col·lectiu.

Es un gran lligam que uneix, potser inconscientment (experiències semblants, sofriments, esperances, etc.), a la gran quantitat de gent vinguda de fora. En lloc de "54 Relats" podria dir-se que es tracta d'un sol relat a 54 veus.

3.- Que la història dels pobles no s'ha fet principalment per les grans figures o gestes, sinó pel Poble mateix.

Arribar a aquesta tercera conclusió era potser un dels objectius en iniciar la recopilació: es tractava de donar la Veu al poble. O, si voleu, de situar a nivell d'Història (amb majúscula) allò que possiblement els entrevistats en primer lloc i la societat catalana després, pot córrer el risc de considerar com estrictes "aventures" individuals, sense entitat suficient com per a què mereixin sortir mai d'aquesta dimensió individual.

HAN PASSAT MOLTES COSES

Des de 1.978 fins ara, han passat moltes coses a Catalunya i potser aquests testimonis no serien ara els mateixos. Alguns dels objectius que aleshores ens plantejàvem han estat assolits: millors condicions de vida i de serveis als barris, la vinguda de la democràcia, la recuperació de la Generalitat, una certa normalització lingüística. Però s'ha fet present l'atur i les seves conseqüències col·lectives i individuals: inseguretat en el lloc de treball (que era precisament el que venia a buscar l'immigrant), pèrdua de

confiança en els valors de la solidaritat, retorns al poble, marginacions, etc. S'ha paralytitzat o pràcticament mort l'empenta de la xarxa associativa que aleshores serví d'excel·lent coixí per a rebre els vinguts de fóra i oferir-los noves relacions, etc.

Crec que ara caldria un nou paquet

d'entrevistes com aquell i veure amb serenitat els canvis que hi ha hagut, per a poder bastir de bell nou una cultura catalana des de baix, amb respecte per a tothom i sense exclusions.

JAUME BOTÉ

agenda

■ Investigació històrica

Premi al millor treball d'investigació sobre Història Social d'Espanya a l'era contemporània, dotat amb un milió de pessetes, convocat pel Ministeri de Treball. El termini per a presentar originals, en qualsevol de les llengües oficials a l'Estat espanyol, acaba el 31 de desembre de 1986.

■ Premis sobre Història de la Ciència aplicada

D'altra banda, la «Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales» fa públiques les bases dels premis per a 1986, entre les quals el «Alfonso XIII», al millor treball sobre Història de la Ciència Aplicada, dotat amb 250.000 pessetes, i amb un termini d'admissió que acaba el 15 de maig de 1986.

L'ESTRUCTURA COMERCIAL DE L'HOSPITALET

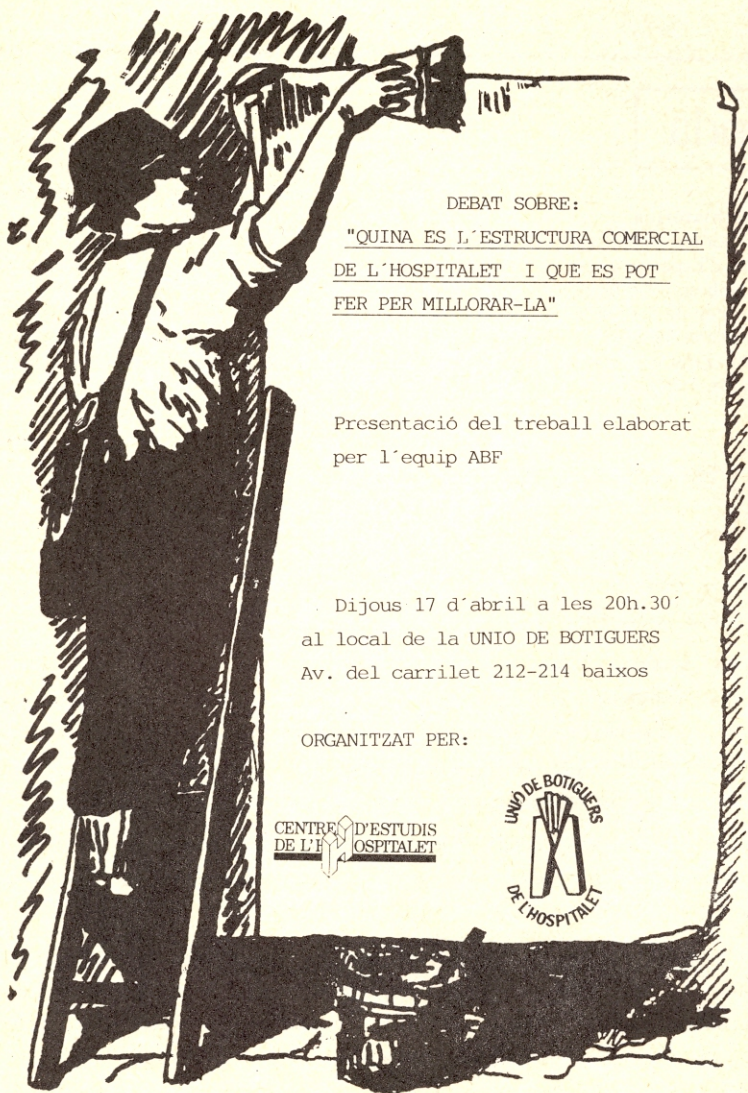
Certament "El comerç dóna vida a les ciutats", però també és cert que l'excés de comerç fa manifesta l'existència d'una crisi en l'estructura social d'una localitat.

En aquest sector, i en el cas concret de l'Hospitalet, s'hi detecten alhora dos fenòmens. Per una banda la crisi econòmica dels darrers anys ha comportat que molts antics assalariats hagin invertit en noves botigues les indemnitzacions per acomiadament, sense que hi hagi hagut cap tipus de prospecció prèvia sobre la possible rendibilitat.

Malgrat aquest creixent densificació, també és cert que molts hospitalencs estan acostumats a comprar en establiments comercials de Barcelona o del Prat, bona part dels seus articles de consum.

El resultat de tot plegat ha estat que el comerç de la nostra ciutat es troba en una fase de progressiu empobriment. Tant l'Ajuntament com la Generalitat han detectat el problema i, ara fa uns mesos, com a primera mesura, van encarregar un estudi exhaustiu sobre la realitat del sector. El treball inclou també propostes per racionalitzar la xarxa comercial de la nostra ciutat.

Aquest estudi ha estat dut a terme per l'equip ABF i ens ha semblat interessant, tant al Centre d'Estudis com a la Unió de Botiguers, convidar els professionals que el formen perquè expliquin quines són les conclusions a què han arribat.

DEBAT SOBRE:

"QUINA ES L'ESTRUCTURA COMERCIAL
DE L'HOSPITALET I QUE ES POT
FER PER MILLORAR-LA"

Presentació del treball elaborat
per l'equip ABF

Dijous 17 d'abril a les 20h.30'
al local de la UNIO DE BOTIGUERS
Av. del carrilet 212-214 baixos

ORGANITZAT PER:

CENTRE D'ESTUDIS
DE L'HOSPITALET

UNIO DE BOTIGUERS
DE L'HOSPITALET